

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 Ps 194600 24 PŽ
Novi Travnik, 31.12.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Mirjana Grubešić, predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Alma Islamović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja BFS d.o.o. Kreševo, Resnik b.b., zastupan po zakonskom zastupniku S. K., a ovi po punomoćniku Feđadu Začiragić, advokatu iz Sarajeva, Koševo 10, protiv tuženog Srednjobosanski Kanton, zastupan po Kantonalnom pravobranilaštvu Vitez, Stjepana Radića 2, Vitez, radi naknade štete, v.p.s. 925.823,33 KM, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Ps 194600 23 Ps 2 od 26.8.2024.godine, na sjednici vijeća održanoj dana 31.12.2024. godine, donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalba tužitelja se uvažava, presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Ps 194600 23 Ps 2 od 26.8.2024.godine ukida i predmet vraća na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, stavom prvim, odbijen je zahtjev tužitelja koji glasi ;

„Obvezuje se tuženi, da u roku od 30 dana, pod prijetnjom izvršenja, tužitelju isplati pretrpljenu štetu u visini od 925.823,33 KM, sa zakonskim zateznim kamatama i to;

- 1) na iznos od 415.417,56 KM, po osnovu pretrpljene štete na mašinskim instalacijama proizvodnih pogona tužitelja nastale neplanskim isključenjem električne energije i neplanskim zaustavljanjem proizvodnje u prostorijama u Kreševu, Resnik b.b., dana 14.10.2021.godine, sa zakonskim zateznim kamatama koje teku počev od 14.10.2021.godine pa do isplate;
- 2) na iznos od 44.575,32 KM, po osnovu pretrpljene štete na elektro instalacijama proizvodnih pogona tužitelja nastalih neplanskim isključenjem električne energije i neplanskim zaustavljanjem proizvodnje u prostorijama u Kreševu, Resnik b.b., dana 14.10.2021.godine sa zakonskim zateznim kamatama koje teku počev od 14.10.2021.godine pa do isplate;
- 3) na iznos od 445.179,42 KM po osnovu pretrpljene financijske štete u periodu od 14.10.2021.godine do 18.11.2021.godine, sa zakonskom zateznom kamatom, koja teče počev od 18.11.2021.godine pa do isplate;
- 4) na iznos od 20.651,35 KM po osnovu uništenih sirovina i repromaterijala nastalih neplanskim isključenjem električne energije, neplanskim zaustavljanjem proizvodnje u prostorijama u Kreševu, Resnik b.b., dana 14.10.2021.godine, i prisilnog napuštanja proizvodnih pogona tužitelja sa zakonskom zateznom kamatom koja teče počev od 14.10.2021.godine pa do isplate, te naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 21.419,73 KM, plus 17% PDV-a, plus troškovi vještačenja, po vještaku mašinske, elektronske, elektrotehničke i ekonomske struke u postupku po mjeri obezbjeđenja dokaza, kao i troškovi vještačenja po ovim vještacima u glavnoj stvari, plus sudske takse po odluci suda.

Stavom drugim obavezan je tužitelj da tuženom naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 11.348,50 KM..

Protiv presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu kojom istu pobija zbog svih žalbenih razloga propisanih čl. 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana odluka preinači na način da se odbije tužbeni zahtjev ili ukine i predmet vrati na ponovni postupak. U žalbi ističe povredu čl. 8. ZPP čiju povredu vidi u propustu suda da cijeni sve izvedene dokaze, što prvostepeni sud nije učinio, prvenstvenog dokaza koji su izvedeni na okolnosti rada Općinskog suda u Kiseljaku u izvršnom predmetu broj: 49 0 I 026929 16 I 2 što je imalo za posljedicu nepravilno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu materijalnog prava, uz učinjenu povredu čl. 123., 126. i 191. stav 4.ZPP.

U odgovoru na žalbu osporava se osnovanost žalbe sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

Žalba je osnovana

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete u novčanom iznosu od 925.823,33 KM sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka, konačno preciziranom u podneskom od 23.5.2024.godine.

Iz stanja u spisu i činjeničnih navoda tužbe proizilazi da je tužitelj zahtijevao naknadu materijalne štete po osnovu čl. 172. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78 do 57/89, „Službeni list R BiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94, te „Službene novine Federacije BiH“ br. 29/03 i 42/11-u daljem dijelu teksta: ZOO) zasnivajući odgovornost tuženog za nezakonit rad Općinskog suda u Kiseljaku u predmetu broj: 49 0 I 026929 16 I 2, odnosno u nezakonitom postupanju sudskog izvršitelja i sudije kojim je dana 14.10.2021.godine lišen posjeda nad svojim i zakupljenim nekretninama i pokretninama (smještenim u dijelu nekretnina koje su označene kao z.k. ul. ..., i to dio k.č. br. ...), bez ikakvog pravnog osnova, sudske odluke ili pismenog naloga koji je uručen tužitelju, a koje su u tom predmetu prodate tražitelju izvršenja Bora d.o.o. Banja Luka po čijem zahtjevu je izvršeno prinudno ispražnjenje nekretnine koja je bila predmet prodaje izvršenog dana 14.10.2021.godine, što je imalo za posljedicu gašenje procesa proizvodnje i nastanak štete za žalitelja.

Nezakonit rad suda vidi u povredi čl. 112. Zakona o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/2003, 52/2003 - ispr., 33/2006, 39/2006 - ispravka, 39/2009, 35/2012 i 46/2016 i "Službeni glasnik BiH", br. 42/2018 - odluka Ustavnog Suda-u daljem dijelu teksta: ZIP) kojim je regulisan način iseljenja drugih lica koja se nalaze u posjedu nekretnine koja je prodana na način da je u stavom 1. propisano da nakon što donese rješenje o dosudi nepokretnosti sud će, na prijedlog kupca, rješenjem narediti drugim licima koja ne raspolažu valjanim pisanim pravnim osnovom za korištenje nepokretnosti da je bez odgode predaju kupcu i u istom rješenju odrediti protiv tih lica izvršenje ispražnjenjem i predajom nepokretnosti. Stavom 2. je propisano da provođenju izvršenja iz stava 1. ovoga člana izvršni sud će pristupiti odmah po donošenju rješenja iz tog stava. Žalitelj smatra da je sud bio u obavezi da prije iseljenja i obustave rada izvršene od strane sudskog izvršitelja po nalogu suda donese posebno rješenje u odnosu na njega kao izvršenika sa paricionim rokom za izvršenje obaveze, odnosno iseljenje.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, proizilazi sljedeće:

- da je među parničnim strankama nesporno da je tužitelj sa privrednim društvom Barit d.o.o. Kreševo, dana 01.09.2012.godine sklopio Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji (kasnije dopunjen Aneksom I i II), i Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji od 05.01.2014.godine, kojom prilikom je tužitelj uzeo od društva Barit d.o.o. Kreševo u zakup predmete i nekretnine pobliže opisane u obrazloženju ove presude,
- da je nesporno da u izvršnom postupku kod Općinskog suda u Kiseljaku, tužitelj nije bio stranka u postupku tj. nije bio ni tražitelj izvršenja niti izvršenik, ali se nalazio u posjedu nekretnina izvršenika pravne osobe Barit d.o.o. Kreševo temeljem naprijed navedenih Ugovora,
- da je na nekretnini koja je bila vlasništvo pravne osobe Barit d.o.o. Kreševo, još od 2007.godine, bilo upisano založno pravo, dakle, znatno ranije u odnosu na vrijeme zaključenja Ugovora o poslovno tehničkoj saradnji kojim je utvrđen zakup između zakupodavca Barit d.o.o. Kreševo i zakupca BFS d.o.o. Kreševo,
- da su saslušani svjedoci tužitelja F. K., G. O., M. B., I. P. i B. Z., kao i zakonska zastupnica tužitelja S. K. na okolnost pogonskog stanja proizvodnih linija tužitelja, na okolnost pod kojim uslovima i na koji način je izvršen prekid proizvodnje u proizvodnim pogonima tužitelja na lokaciji ... K. dana 14.10.2021.godine, po čijoj naredbi, u čijem prisustvu, tko je poduzimao konkretne radnje obustave proizvodnje, te da li je ta proizvodnja obustavljena planski i organizovano, koji su dali gotovo identičan iskaz da su uposlenici tužitelja, da su radili na poslovima elektro instalatera, na poslovima operatera i održavanja pogona, hidratizacije i održavanja tvornice vapna i na poslovima održavanja tehnoloških linija, te da analizom dokaznih prijedloga tužitelja (iskaza navedenih svjedoka i zakonske zastupnice tužitelja) dovodeći ih u vezu sa materijalnim dokazima, sud nalazi da nisu od utjecaja za razrješenje predmeta spora u konkretnoj pravnoj stvari.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud odbija tužbeni zahtjev tužitelja uz obrazloženje da sud nalazi da tužitelj nije dokazao činjenične navode iznesene u tužbi, odnosno izvedeni dokazi tužitelja ne pružaju osnova za zaključak utemeljenosti tužbenog zahtjeva jer tužitelj nije dokazao da je Općinski sud u Kiseljaku nezakonito postupao, a samim tim nije dokazao ni odgovornost tuženog sa osnova pretrpljene štete na mašinskim i elektro instalacijama, sa osnova uništenih sirovina i repromaterijala nastalih neplanskim isključenjem električne energije, kao ni s osnova izgubljenih prihoda tužitelja za period od 14.10. do 18.11.2021.godine.

Žalitelj žalbom osnovano osporava pravilnost i zakonitost ove presude navodima o povredi čl. 8. ZPP kojim je propisana obaveza prvostepenog suda da svaki dokaz cijeni posebno i u vezi sa drugim dokazima i tek na temelju takve ocjene izvede zaključak o dokaznosti/nedokazanosti odlučnih činjenica. Osnovno načelo parničnog postupka sadržano je u odredbi da je svaka stranka dužna iznijeti činjenice na kojim temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojim se utvrđuju te činjenice (čl.7 ZPP). Svaka stranka dužna je dokazi činjenice na kojim temelji svoj zahtjev (čl. 123.ZPP). Ako sud na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu dužan je zaključiti primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 126.ZPP). Naime, primjenom pravila o teretu dokazivanja sud će uzeti da nije istinita tvrdnja za čiju istinitost stranka koja se na određenu činjenicu poziva u svoju korist nije bila u stanju pružiti sudu dovoljno adekvatnih dokaznih sredstava. Stoga, pravilna primjena čl.

126.ZPP zavisi od pravilne primjena čl. 8. jer samo na osnovu ocjene svakog dokaza pojedinačno i u vezi sa drugim sud može pravilno primijeniti čl. 126. ZPP i odbiti tužbeni zahtjev zbog nedokazanosti.

Iz obrazloženja pobijane odluke proizilazi da je sud na stranama od 2. do 9. izložio tok postupka, navode iznesene u tužbi i odgovoru na tužbu, te u toku postupka i taksativno pobrojao dokaze izvedene od strane parničnih stranaka, koje je potom ponovo interpretirao na preostalim stranama obrazloženja pobijene odluke, kroz navode šta proizilazi iz činjeničnih navoda tužbe, a šta iz odgovora na tužbu ograničavajući svoju ocjenu samo na dio dokaza (vještačenja i iskaze jednog broja svjedoka), zanemarujući ostale dokaze. Prvostepeni sud je propustio da cijeni dokaze koji su od značaja za odlučivanje o osnovanosti tužbenog zahtjeva, a koji se odnose upravo na sporni izvršni postupak koji je vođen pod poslovnim brojem: 49 0 I 026929 16 I 2, te u skladu sa čl. 191. stav 4. ZPP da obrazloženje o postojanju nezakonitosti u vidu povrede čl. 112. i 45. ZIP. Upravo čl. 112. ZIP reguliše postupanje općinskog suda nakon donošenja rješenja o dosudi u slučaju kada se treće lice, što žalitelj nesporno jeste, nalazi u posjedu prodane nekretnine, slijedom čega je radi ocjene pravilne primjene tog člana sa aspekta utvrđivanja postojanja štete (154.ZOO) i odgovornosti tuženog po osnovu čl. 172. ZOO bilo neophodno u skladu sa čl. 8. ZPP izvršiti ocjenu, kako pojedinačnu, tako i svih dokaza zajedno, koji su predloženi i određeni upravo u vezi sa ovim izvršnim postupkom da bi se uopće moglo odgovoriti na pitanje da li povreda tog člana doista postoji i da li zbog te povrede tuženi na osnovu čl. 172. ZOO odgovora za istu.

Naprijed navedeni propust prvostepenog suda je imao za posljedicu i povredu člana 191. stav 4. ZPP koji propisuje obavezu suda da sačini obrazloženje odluke koja, između ostalog, sadrži i ocjenu dokaza iz koje proizilazi jasno obrazloženje utvrđenog činjeničnog stanja uz jasno date činjenične razloge za takvu ocjenu s ciljem da se stranci da pravo da sazna i prouči razloge sudske odluke i stekne mogućnost uspješnijeg korištenja pravnog lijeka jer odluka bez obrazloženja, koja ne sadrži bitne činjenice, kao ni razloge za konkretno odlučenje, ne može biti valjana osnova za djelotvoran pravni lijek, što je i stajalište Ustavnog suda BiH, kakva je i konkretna odluka.

Prvostepeni sud ne samo da je propustio cijeliti izvedene dokaze, uključujući i dokaze koji se odnose na sporni izvršni postupak u kojem je, prema navodima žalitelja, učinjena nezakonitost od strane sudskog izvršitelja i postupajućeg sudije (Prigovora tužitelja od 14.10.2021, Zapisnika Općinskog suda Kiseljak br. 49 0 I 026929 21 I od 14.10.2021. godine o uvođenju u posjed dosuđenih nekretnina, Zaključka o predaji u posjed dosuđenih nekretnina Općinskog suda u Kiseljaku u predmetu br 49 0 I 026929 16 1 2 od 08.06.2021, Rješenja Općinskog suda u Kiseljaku u predmetu br 49 0 I 026929 16 I 2 od 21.10.2021, rješenja Općinskog suda u Travniku br 51 0 Ps 194600 21 Ps od 25.10.2021, 09.11.2021, 12.11.2021. godine), što je u ovakvoj vrsti postupka neophodno da bi se bi se dao odgovor na pitanje da li postoji odgovornost tuženog, koja je uslovljena nezakonitim radom Općinskog suda u Kiseljaku, već što je i protivno čl. 191. stav 4. ZPP propustio da se izjasni o stavovima stranaka o povredi čl. 112. ZPP koji reguliše pitanje iseljenja trećih lica koja ne raspolažu valjanim pravnim osnovom za korištenje nekretnine, što ugovor o zakupu po osnovu kojeg je tužitelj ušao u posjed prodane nekretnine jeste i dovede u vezu sa čl. 76. ZIP koji reguliše pitanje prestanka ugovora o zajmu.

Na ovakav način presuda je ostala neobrazložena u pogledu ocjene suda na koji način je donošenje rješenja o dosudi utjecalo na ugovor o zajmu, koje obaveze su sa aspekta čl. 112. ZIP nakon njegovog donošenja nastale za Općinski sud u Kiseljaku i da li je iste izvršio, cijeneći pri tom i činjenicu da žalitelj nije bio stranka tog postupka, za razliku od izvršenika, sa kojim je zaključio ugovor o zakupu, u kojem pravcu je tuženi osporavao tužbeni zahtjev kroz navode da je upravo izvršenik odgovoran za nastalu štetu i pravo žalitelja na paricioni rok za iseljenje na čijem odsustvu zasniva svoj zahtjev za naknadu štete i to upravo na čl. 112. ZIP koji propisuje, između ostalog, i vremenski period koji stoji na raspolaganju trećem licu za iseljenje, na koje navode sud u obrazloženju svoje odluke nije dao odgovor.

Na ovaj način izostalo je obrazloženje suda o zakonitosti rada Općinskog suda u Kiseljaku jer se nezakonit ili nepravilan rad treba shvatiti kao ponašanje suprotno zahtjevu koji bi u javnom interesu valjalo ostvariti normalnim obavljanjem službe ili djelatnosti, ili kao onaj rad kod koga postoji značajno odstupanje od uobičajenog postupanja, pri čemu nije neophodno postojanje volje ili pristanka na nanošenje štete trećim licima. Ovo tim prije jer nijedna odredba našeg pozitivnog prava, pa tako ni odredba čl. 172. ZOO ne propisuje namjeru ili grubu nepažnju kao posebnu pretpostavku za postojanje nezakonitog ili nepravilnog rada državnog organa.- Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 53 0 P 006887 13 Rev od 15.07.2014. godine.

Postupajući na naprijed navedeni način prvostepeni sud je nepravilno primijenio čl. 8. i 191. stav 4. ZPP što je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude, učinivši na taj način povredu iz čl. 209. stav 1. ZPP zbog čega je na osnovu odredbe člana 227. stav 1. tačka 2. ZPP pobijanu odluku valjalo ukinuti i predmet vratiti na ponovni postupak zbog nemogućnosti ovog Suda da prvi put cijeni dokaze koji nisu ocijenjeni od strane prvostepenog suda (čl. 229. stav 2. ZPP).

O troškovima postupka, odlučit će prvostepeni sud na osnovu člana 397. stav 3. i 4. ZPP.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će zakazati ročište za glavnu raspravu, pravilno primijeniti član 8. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP na način da će brižljivo i savjesno, pojedinačno i u međusobnoj vezi ocijeniti sve izvedene dokaze, navesti koje činjenice je utvrdio na osnovu kojih izvedenih dokaza, te će donijeti drugu pravilnu i zakonitu odluku za koju će dati jasne i potpune razloge.

Predsjednica vijeća
Mirjana Grubešić